

ABONAMENTUL:

Pe un an 70 Lei = 140 Cor.
 Jun. an 36 Lei = 72 Cor.
 Trei luni 18 Lei = 36 Cor.
 Prețul unui număr e de
 25 bani sau 50 fil.
 Telefon p. oraș și in-
 terurban Nr. 750.

ROMÂNUL

**REDACTIA
 ȘI ADMINISTRATIJA**
 Strada Zrinji numărul 1 a.
INSERTIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tarif.
MANUSCRIPTELE NU SE
INAPOIAZA

Impozitul de dare față de muncitorii industriali.

Primum din partea unui cunoscător în materie, următorul articol, cu privire la impozitele aplicate muncitorilor. Intrucât această chestiune a fost pusă în discuție în mod vădit tendențios de un ziar unguresc local, de aceea am crezut de datoria noastră să ne adresăm unui specialist.

În urma stărei anormale create de războiu unele izvoare de câștig și'n special în unele ramuri industriale plata muncitorilor s'a ridicat în așa fel, că statul nu poate trece cu vederea fără a obliga la anumite dări pe muncitori.

Pe când plata unui muncitor înainte de războiu atingea săptămânal suma de 15-20 cor., lunar cam 60-80 coroane, între împrejurările actuale în diferite ramuri industriale ca de exemplu: în industria croitoriei, muncitorii ajutători obțin un venit anual între șase și douăprezece mii, un pantofar între opt și zece mii cor.

Statul nici în trecut nu a lăsat neimpozitate venitele mici de atunci, deci cu atât mai puțin poate să o facă astăzi când oficianții publici și particulari care după legea din 1875 art. 29 sunt supuși impozitelor de dare după venite conform clasei IV, deși abia au un venit anual dela 6-8000 cor.

După ce muncitorii și muncitorii ajutători atât după fașiunea lor cât și a patronilor, obțin o plată continuă conform legii citate, și anume în conformitate cu § 26. al legii au fost clasificați pentru dare de cl. IV.

De exemplu: darea anuală a unui contribuabil cu un venit anual de 8000 cor.:

Impozitul după venit cl. IV.	260 cor.
" suplimentar de 35 proc.	91 "
" " medical	15 "

Totalul dărei anuale de stat este: 366 cor.

La aceasta se mai adaugă darea suplimentară orașului care după cheia stabilită în ultima ședință a Consiliului orașenesc face 80 procente din darea de stat, adică după suma de mai sus 208 cor., rămânând deci să plătească o dare de 574 cor. Așadar după un salariu lunar de 666 cor. se detrage o dare de 48 cor. lunar.

Intrucât însă impozitul de dare de câștig cl. IV. este un impozit gradat, după un venit de 16.000 cor. nu se socotește dublul venitului de 8000 coroane ci se ține seama de cheia stabilită în § 26 și anume:

Impozitul de dare cl. IV	1000 cor.
Impozit suplimentar de 35 proc.	250 "
Impozit supl. p. îngrijire medicală	50 "
Totalul dărei de stat	1400 cor.

La aceasta se mai adaugă încă darea suplimentară comunală care în conformitate cu cheia stabilită, face 80 procente din totalul dărei de stat adică 800 cor., așa dar un contribuabil este obligat la o dare de 2200 cor. după un venit anual de abia 16000 cor.

Tempurile războiului au deschis și astfel de izvoare de câștiguri cari în cele mai multe ramuri industriale nici nu puteau fi luate în seamă și au urmat ca cei mai mulți indivizi aplicați industriali nici nu au fost supuși vreunor impozite deși se bucurau de aceleași favoruri în toate instituțiile de stat și orașenești, întocmai ca ceilalți contribuabili cari susțineau aceste instituții.

Între atâtea alte ramuri industriale se numără și personalul restaurantelor (chelneri).

Venitul acestor muncitori și aplicați după fașiunea lor proprie se ridică lunar dela una mie până la trei mii coroane venit de care se bucură în urma împărțirii lor procentuale din venitul restaurantelor și cafenelelor, deci în mod natural acest venit trebuie supus unui impozit de dare. Intrucât venitul acesta se clasifică după lege în clasa III-a a fost impozitat cu dare de clasa III-a.

Direcțiunea financiară a avut în vedere faptul, că astfel de venite sunt supuse legii de dare pentru întâia oră și a luat ca bază a aruncului de dare numai jumătatea sumei fasonată de venit, astfel că nu a purces în total dispozițiunelor din § 23 amintit.

De exemplu:

Dumitru Urza chelner la Kanya Golja a declarat următoarele:

Câștigul din procente anual	10 800 cor.
Valoarea întreținerii	5.400 "
Leaia fixă	960 "

In total suma de: 17.160 cor.

Din această sumă fasonată, numai la jumătate adică 8580 cor s'au aplicat darea conform §. 23 de 10% deci plătește 858 cor. dare de venit cl. III-a.

La această dare se mai adaugă	
35% dare suplimentară	300 cor.
50% impozit suplimentar medical	42 "
100% adaus de război	850 "

In total: 2059 cor.

astfel că după suma competentă lunar de 1430 cor. plătește lunar dare de venit 172 cor.

Coloman Toth chelner șef la	
Hungaria a declarat că din	
procente primește anual cam	32.400 cor.
Salariu fix și consumația	3.000 "

In total un venit de: 35.400 cor.

din care în baza art. XXIX §. 23 a legii din 1875 scăzând 50% sau luat ca bază la impozit 17.700 cor. 10% dare după acest câștig este deci 1770 cor. la care se mai adaugă celelalte suplimente.

Din aceste câteva exemple să poate vedea clar, că direcțiunea financiară a supus la dare astfel de persoane a căror venite îi dă posibilitatea și-i și obligă să plătească dare, adică să ia parte comună la sarcina publică

Interesul este acela ca să se impună dare pe aceste venite și acest impozit să se facă conform cu dispozițiile legilor — aceasta nu este numai interesul statului ci este și interesul plătitorilor de dare ca sarcina comună să fie purtată de toți — căci numai astfel pot fi împărțite și purtate egal sarcinile comune ale statului.

Nimeni nu are interes de a distruge publicul plătitor de dare, se vede din faptul că direcțiunea financiară este cu cea mai mare bună voință și a acordat și acordă încă posibilitatea de a plăti în rate dând, la caz de nevoie și amânări de platire.

Răspunsul american în chestiunea Fiume.

Roma. Consiliul de miniștri italian, ținut aseară, s'a ocupat cu răspunsul american primit la Fiume.

Răspunsul american a produs o agravare a situației.

Se observă o neliniște și aprinsă iritație a spiritelor față de jugoslavi și americani. (Ag. Dacia).

Toamnă.

*Iubito, e toamnă târzie
 Și pasări trec repede 'n stol,
 Urâtul înfășură firea
 Și 'n suflet e gol.*

*Iubito, e toamnă târzie
 Și 'n umbră fecioare tușesc,
 Grădinele albe de roze
 De mult muncesc.*

*Iubito, e toamnă târzie
 Și ochiul plutește obosit,
 Departe tot sună un clopot
 Și sună dogii.*

*Iubito, e toamnă târzie
 Și viața mi - apare - un spital,
 Iar lămea o veche flășnetă
 Ce cântă banal.*

*Iubito, e toamnă târzie
 Și pasul abia mi-l mai port,
 Zadarnic măștepși c'altădată,
 Căci visul e mort.*

*Iubito, e toamnă târzie
 Și zările toate se închid,
 Burează cenușe pe 'ntinderi
 Și totul e vid.*

Al. T. Stamatiad.

Solemnitatea înmormântării lui Mihai Viteazul.

— Noui amănunte. —

Inmormântarea capului Marelui Mihai Viteazul se va face în ziua de Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril.

În prezența tuturor miniștrilor, a reprezentanței Casei regale și a tuturor autorităților, capul Voevodului se va ridica din catedrala Mitropoliei ieșane și va fi condus de toți înalții demnitari prin Suceava, Câmpulung și Vatra Dornei până în satul Turda (Ardeal), unde se află îngropat corpul.

Acolo, rămășițele pământești vor fi deshumate și duse la Alba-Iulia, unde, pe vremuri, Mihai Viteazul fusese încoronat cu coroana Ardealului.

Din Alba-Iulia, osemintele marelui Domn al românilor vor fi duse, prin Sibiu la mânăstirea Dealului unde se va face înmormântarea.

La aceste solemnități vor participa delegații tuturor provinciilor României-Mari, precum și detașamente din toate regimentele țării.

Rutenii aderă la unirea Bucovinei.

După cum se știe rutenii nu aderaseră în mod solemn la unirea Bucovinei cu vechiul regat; acum însă convingându-se că au fost rău sfătuiți de unii conaționali prea bogăți și interesați de existența Austriei și văzând că poporul rutean participă în măsura cuvenită la jolosele pe cari le-a adus această unire, au dat declarații că aderă la unirea Bucovinei în vechile ei granițe cu țara mamă și că vor sprijini din răspuneri consolidarea și desăvârșirea unirii.

Regina României.

O figură duiosă. O intruchipare a idealurilor noastre. O imagină vie a durerilor unui neam, ca și a bucuriilor lor din zilele izbândeii.

Iată o pe drumul pribegiei, mucenică a suferințelor noastre. Și apoi la Iași, în spitalele unde moartea uitase să mai plece, în mijlocul exantematicilor, cari aveau o singură bucurie în apusul dureros al vieții, mângăierea Ei, marelui, bunei și frumoasei Regine.

A trăit în Moldova refugiului, în colțul de pământ unde se găsea vatra demnității unui neam învins, dar nu distrus — și acolo Ea a știut să fie cea mai energică dintre femei, cea mai eroică dintre ființe, sufletul cel mai încrezător în reușita sfârșitului. Alții puteau să aibă clipe de îndoială. Ea nu le-a cunoscut. Și a crezut, — a crezut cu toată splendida Ei alcătuire sufletească — în triumful binelui, în victoria dreptății, în izbânda revendicărilor susținute de un neam.

Regina Maria a României este astfel cea mai vrednică de iubit, de respectat dintre domnițele române. Și de aceea acumă când se serbează aniversarea nașterii Ei, inimile românești simt palpitul celei mai sincere admirații, respect și iubire pentru Regina Maria, care a știut să-și împletească cu atâta sinceritate și cu atâta nobil avânt, zilele ei cu zilele istoriei românești.

Spre Tronul, care exprimă sufletul nostru întreg, românii de pretutindeni ridică o urare de lungă domnie, care e și sinceră și caldă, și plină de făgădueli. („Viitorul“)

Plângeri și reclame.*)

În ziarul unguresc din localitate „Aradi Hirlap“ a apărut acum 8 zile un articol cu informațiuni tendențioase ticluit la inspirația unora, cari vor se creeze prin tot felul de mijloace un anumit spirit în publicul credul, contra soțului meu Gh. Iovin comisar guvernial de alimentare a județelor Timiș, Torontal și Cienad.

Nu voiam, și am luat hotărârea — la insistența soțului meu — a nu intra în polemică de ziar pentru atâtea calomnii aduse gratis la adresa soțului meu.

Pentru orientarea publicului cu bun simț, țin să aduc la cunoștință că soțul meu a înțeles totdeauna să câștige pâinea de toate zilele pe cale cinstită, fără a se preta la acte incorecte — lucru care nici odată nu s'a putut împăca cu felul său de a raționa.

Contra soțului meu C. D. n'a făcut nici o plângere precum nici contra oficiului său n'a fost nici o plângere și nici o cercetare până în prezent. — Ceea ce să face cu bărbatul meu, a cărui sacrificii pentru „România Mare“ sunt de ajuns cunoscute, de putere.

Departa de a fi disperat, soțul meu așteaptă liniștit cu conștiința împăcată și fără fără regret că

Justiția, care nu poate fi influențată — că va trebui să fie dreaptă — va aduce lumină în toate și pentru toți.

Aurelia Gh. Iovin năd. Pecurariu.

* Redacția nu-și ia nici o răspundere pentru cele publicate în această rubrică.

Teatru, Muzică, Cinematografe.

Teatrul APOLLO
În 30, 31 Octomvrie
1, 2 Noemvrie.

Atracțiune italiană

Veștețire în Maiu
dramă socială în 5 acte.
În rolul principal: Leda
Gys.

Ta 614

Teatrul URANIA
În 30, 31 Octomvrie
1, 2 Noemvrie

După romanul lui Turgenyev

Arabella
dramă socială în 5 acte.
În rolul principal: Pola
Negri.

Moartea a doi aviatori.

În munții Buzăului au fost găsiți morți pe muntele Chirchiliului aviatorii: locotenent aviator francez Jean Guignon și pilotul inginer Iline Serge. Ei făceau cursa Constantino-pol—București—Paris și aveau asupra lor acte oficiale pentru ministerul francez din București.

Tragicul accident se datorește ceței. Cadavrele au fost aduse la Buzău de unde au fost transportate la București.

Înmormântarea lor se va face cu mare pompă.

Ocupația română în Ungaria.

Declarațiile dlui Diamandi.

Corespondentul din București a lui »Le Temps« a avut o convorbire cu d. Diamandi, reprezentantul guvernului român la Budapesta, căruia i-a cerut informațiuni asupra stărei sufletești a populației ungare față de prelungirea ocupației românești.

Înaltul comisar român d. Diamandi s'a declarat contra unei prelungiri a ocupației militare. Această ocupație a urmat unei operațiuni militare care trebuia să se sfârșească prin desarmarea adversarului. România a fost, deci, nevoită să ia precauțiunile necesare pentru a împiedeca orice posibilitate a unui nou atac. Le-a luat. A desarmat pe unguri în măsura posibilului și a interzis fabricelor să continue fabricarea munițiilor. Acuma, sarcina ei e terminată.

„Situația e foarte critică, spune d. Diamandi, că uneori e tot așa de greu să ieși dintr'o capitală ca și să intri în ea. E adevărat că guvernul unguresc și partidul reacționar doresc plecarea trupelor românești, pentru că ele au eliberat libera exprimare a părerilor, precum și partidele democratice și socialiste contra persecuțiilor politice ale regimului de la putere; dar, dacă aceasta e dorința dlui Friedrich și a partizanilor săi, o mare parte a opiniei publice e potrivnică acestei dorințe“.

D. Diamandi argumentează cu fapte această afirmațiune: oratori socialiști, cari, în plină întrunire publică, au laudat armata română; șefii partidului socialist, Garami și Payer, cari au venit să-i mulțumească pentru libertatea acordată manifestărilor lor politice; o delegație de mineri din regiunea transdunăreană Tata-Bania, care i-a cerut ca trupele românești să reocupe regiunea pe care o evacuasera.

În general, e temerea că reacțiunea va provoca turburări la Budapesta, după plecarea trupelor românești. Până și la Viena domnește îngrijorare, căci nu se știe ce răsunset va avea situația din Ungaria în Austria. Guvernele ungurești ar putea să caute să desconsidere hotărârile Conferinței păcii, să târăgănească lucrurile, pentru ca să împiedice astfel semnarea păcii, toate astea cu nădejdea că alianțele noastre se vor fărâmița, că ei vor putea să tragă un folos.

„Armata română putea să fie un prețios instrument pus în serviciul acestei cauze, dacă s'ar fi căutat dela început colaborarea cu factorul român“, spune d. Diamandi.

Înaltul comisar român arată toată stăruința făcută de comandamentul român, de acord cu misiunea engleză de aprovizionare, pentru îmbunătățirea situației populației, dacă totuși, situația, nu este încă satisfăcătoare, vina este a autorităților ungurești, prea slabe încă.

Un lucru rămâne vădit: că ocupația românească a făcut totul ca să fie un puternic auxiliar al Antantei în opera de pacificare în Ungaria.

D. Diamandi face apoi declarația că în Ungaria e posibil numai un guvern, care să aibă sprijinul democraților și socialiștilor. Altminteri, tendințele și agitațiile reacționare vor crește.

Acuma se organizează o poliție ungară de 10.000 de oameni; dar cum se va lămuri situația, nu se poate aprecia încă.

INFORMAȚIUNI.

— Azi încep alegerile pentru cameră în întreg Ardealul și teritoriile ardelenne alipite. Conform procedurii electorale, în circumscriptiile unde nu sunt contracandidați, birourile electorale proclamă ca aleși pe candidații prezentați.

Se reamintește și cu acest prilej, dispozițiunea luată de Consiliul Dirigent, cu privire la măsurile de ordine ce trebuie să păstreze alegătorii.

Localurile unde se vând beuturi alcoolice vor fi închise. Restaurantele vor fi deschise între orele 12-3 și 6-9 și nu vor putea servi beuturi alcoolice.

Rugăm corespondenții să binevoiască a ne comunica telegrafic rezultatul alegerilor, iar acolo unde sunt contracandidați să ne comunice numărul voturilor obținute de fiecare candidat.

— Direcția C. F. R. din Ardeal a luat măsuri pentru repararea tuturor vagoanelor de călători în vederea iernei care vine.

Până la finea lunii Noemvrie c. toate vagoanele trebuie reparate.

— D. I. Pelivan, primul delegat basarabean la Paris, a cerut Conferinței de pace confirmarea unirei Basarabiei cu România

Franța, Italia și Anglia sprijină această cerere, astfel că se poate considera ca și câștigată cauza Basarabiei.

S'a spus și s'a repetat că d. Coandă ar avea misiunea, să semneze tratatul cu Austria.

»Viitorul« desminte aeeasta:

»Noi credem a ști că stirea aceasta este complet fantezistă și că d. general Coandă nu are instrucțiuni să semneze pacea cu Austria. De altfel aceasta nu e o noutate, fiindcă e o chestiune de mult hotărâtă ca atitudinea definitivă a României față de tratatul austriac să se stabilească numai după întrunirea noului parlament, care va eși din alegerile actuale. Parlamentul nou ieșit din alegeri, în cari lupta electorală se dă tocmai pe chestiunea externă va avea să decidă de atitudinea României. Prin urmare până la întrunirea parlamentului nu poate fi vorba de nici un fel de hotărâre asupra acestei chestiuni“.

După o declarațiune făcută la adunarea generală din Bruxelles, banca Belgiană-Argentină a hotărât ca să împrumute guvernului român 25 milioane franci; această instituțiune este o bancă de împrumuturi ipotecare.

Odată cu încheierea unei convențiuni de transporturi între România și Polonia, în care scop s'a ținut la direcțiunea C. F. R. prima conferință cu delegații polonezi, se va încheia între ambele țări și o convențiune de poștă, telegraf și telefon.

S'a aprobat un nou credit de 3 milioane lei, comisiunii înființate pentru cumpărarea de materiale din Ungaria.

— Joi fiind aniversarea nașterii M. S. reginei, arhierul Platon Ciosu a oficiat un serviciu divin la Mitropolie. la care au asistat dnii miniștrii Angelescu, Miculescu, generalii Mihail, Rășcanu, Popescu, Văitoianu, Lupescu, Cristescu, Prezan. Referendaru, Nicoleanu, prefectul capitalei Torocanu, Amiral Băleanu, dnii coloneli Vlădescu, Cezărescu, Calotescu, Constandache, doii Pandele, Țărușanu, primarul capitalei, Oscar Niculescu, prim-președinte al curții de apel etc.

O companie din reg. 4 Argeș cu muzica și cu drapel a dat onorurile militare.

— Se anunță, că Odesa fiind curățită de bolșevici, postul a fost redeschis. Vapoarele circulă regulat, de câteva săptămâni.

x Sanatoriul Dr. Mann, Arad, str. Kazinczy nr. 10. Camere cu vedere spre parc. Sala de operațiune aranjată modern. Cuiă diétetică. Laboratoriul de Röntgen. Terapia modernă. Alegerea medicului după plac.

Ma 562-5

Declarațiile dlui I. I. C. Brătianu

— La întrunirea dela clubul liberal. —

La clubul liberal din Capitală, d. Ion Brătianu a făcut un lung expozeu politic. Despre Parlamentul care va eși din alegerile acestea, d-sa spune că el va avea dubla misiune:

1. De a hotărî situația internațională a Statului nostru.

2. A stabili noua îndrumare și organizare internă a Statului și a neamului întregit.

S'a retras dela guvern, pentru a înlesni adversarilor externi și interni posibilitatea de a constata, care este adevărata voință a țării.

Crede că actualul guvern, corespunde acestui scop, întrucât nu se poate afirma că oamenii guvernului de azi, pun pasiune politică în luptele electorale.

Dovadă faptul că sunt 800 candidaturi independente și numai 300 liberale.

Că trei grupări politice nu iau parte la campania electorală, nu poate fi învinuit guvernul.

Nu putea face colaborare politică în loc de luptă electorală cu:

Socialiștii, pentru că așa cum se prezintă azi, urmăresc răsturnarea stărei sociale.

Cu d. Take Ionescu! n'am putut face colaborarea cu general Averescu, n'am voit.

D. general Averescu a încercat acte de trădare națională. Sunt dovezi și acte hotărâtoare: Cedarea Basarabiei lui Racowski și tratative de pace cu inamicul, ca general pe front.

Ar fi fost imoral.

Cu d. Take Ionescu, nu a putut colabora pentru că n'a avut o politică precisă.

Condițiile mele la conferință, erau, condițiile țării.

Am fost acuzat de intransigență față de aliați. Da. Am voit mai tare în fața prietenilor, de cât în țară. Așa e necesar, așa e cinstit.

Avem interese istorice cari ne leagă cu aliați, dar fiecare trebuie să-și apere și să-și păstreze interesele sale.

Politica mea a fost aceeași dela izbucnirea conflictului mondial și până azi. Am tăcut și am lucrat. Rând pe rând învinuirile, că n'am luat precauțiunile necesare, că nu am încheiat tratate, au fost spulberate.

Am avut însă de luptat tot cu adversarii interni, cari în 1916, când ceream Rușilor Bucovina, au scris țarului că n'avem nevoie de ea.

Am cerut Banatul întreg, cu Dunărea ca graniță naturală, ca linie de înfrățire și nu de învrăjpire, pentru că să putem trăi în armonie cu Serbia. Că am cedat gurile Mureșului, este o chestie de pură ignoranță din partea acelor cari îmi aduc această învinuire.

În chestia minorităților, spune că s'a o-pus clauzelor pentru a evita o vrajbă inutilă între români și aceste minorități.

AVIZ.

Cantinele din cetatea Arad, cari se numesc „La baie” și „Grenadir” se dau în arândă pe un an, începând cu 1 Ianuarie 1919.

Eei interesați vor avea să-și înainteze în scris Comandamentului cazarmei (cetate) până în 1 Noemvrie a. c.

Condițiunile mai apropiate se pot vedea în orele oficioase la biroul de geniu — „Timișoara”, filiala Arad-cetate, edificiul „garda principală”.

Comandamentul cazarmei (cetate)

D. Pasici despre relațiile româno-sârbe.

D. Pasici, șeful delegațiunii sârbești la Conferința păcii, interviewat de corespondentul ziarului L'Orient, din București asupra relațiilor româno-sârbe, a declarat:

„Relațiile noastre cu România au devenit mai bune și sperăm că ele vor fi în curând absolut amicale. Sârbii și românii au interese comune; dar aceste interese au fost turburate în timpul negocierilor relative la Banat, de oarece d. Brătianu s'a bazat pe un tratat încheiat fără ca noi să fi fost consultați în prealabil.

Am fost puși în fața unui tratat, fără ca să fi fost supuse asentimentului nostru, clauzele sale”.

Asupra frontierei Banatului, d. Pasici a spus:

„Frontiera acceptabilă trebuie să fie cât mai puțin convențională. Viitorul ne va permite să obținem rectificările cerute în plin acord cu România. Comunitatea intereselor va aplana dificultățile. Personalitatea dlui Brătianu concentrează dezbaterea, de oarece nu încupe îndoială că dacă partidul din opoziție ar fi fost la putere în România, am fi avut de mult o soluție”.

Socialiștii declară greva.

În urma întrunirii de Marți seara a comitetului executiv central al partidului complotat cu delegații din Banat, Ardeal, Bucovina, Galați și Iași, ziarul „Socialismul” apărut aseară publică în fruntea primei sale pagine următorul manifest:

„Cu tot avertismentul ce l'a dat muncitorimea țării, orașeni și săteni, guvernul nu înțelege să-și schimbe metodele pentru a da cetățenilor puțința să-și exprime liber votul și în cunoștința deplină a chestiunilor la ordinea zilei ca și a programelor, și regele și guvernul nu vor să amâne alegerile și nici să lase complet nestânjenită propaganda electorală”.

„În fața acestei voințe precugetate de a călca până la sfârșit legalitatea și a sugruma cu orice chip libera exprimare a masselor noi României, partidul socialist, veghetorul intereselor generale și continui ale acestor masse cari alcătuiesc și întrețin Statul, are datoria să meargă până la capăt spre a sili minoritatea guvernantă să respecte libertățile și drepturile publice”.

„Capătul acesta congresul nostru extraordinar l'a fixat: **Greva generală politică.** În consecință Consiliul comun și consultativ au hotărât că este cazul să se recurgă la greva generală”.

„Pentru a încerca să salveze nu numai libertățile publice dar și demnitatea acestui popor, recurgerea la acest mijloc era o necesitate imperioasă. Nu se poate admite ca astăzi, în plină deșteptare politică a masselor poporului român să dea spectacolul unui tembelism respingător față de cea mai nerușinată încălcare a drepturilor sale ce s'a pomenit în istorie”.

O delegație a comitetului central executiv s'a prezentat d-lui prim-ministru, expunându-i deciziunile luate. Să nădăjduim că până în cele din urmă li-se va sui tuturor mintea la cap.

Pentru eroii Franței morți în România.

Însărcinatul de afaceri al Franței, generalul atașat militar, căpitanul de fregată atașat naval și colonia franceză din România, au luat inițiativa să se celebreze, Luni 3 Noemvrie, ziua morților, în biserica Catedrală Sf. Iosef din str. Berthelot, un serviciu funebru pentru odihna sufletelor ofițerilor, sub-ofițerilor, soldaților, marinarilor, precum și infirmierilor și medicilor francezi, morți pe câmpul de onoare în România, în războiul din 1916—1918.

Arendarea moșilor în plasa Arad.

— S'au dat țărănilor în arendă 13 mii jughere. —

Ieri s'au terminat în plasa Arad, spre deplina mulțumire a țărănilor, lucrările de arendare ordonate de Consiliul Dirigent, resortul agriculturii, pentru a împărtași poporul dela țară și până la executarea reformei agrare, cu pământ, din moșile, cari conform acestei reforme se vor expropria și vor trece în proprietatea țărănilor.

Lucrările de arendare au ținut trei zile și tratativele de arendare între proprietari și delegații sătenilor au fost conduse de primpretorul plasei d. dr Emil Grozda și consilierul agricol județean d. O. Beju. D. primpretor d. dr Emil Grozda a invitat în acest scop în biroul primpreturii pe delegații sătenilor din Curtici, Macea, Zimanducz, Zimandujfalău, Fachert, Sânlean și pe autorizații proprietarilor Anton Mocioni de Foen, conții Károlyi și Zselinszky, Purgly, și arendașii Deutsch și dr Hámory.

Tratativele au fost deschise de d. primpretor dr E. Grozda prin o adresă către proprietari pe cari i-a invitat ca conform spiritului timpului, care cu tot dreptul pretinde ca pământul să fie al aceluia, care-l și munceste, — să predea țărănilor din moșile lor, pământ în arendă.

Proprietarii respective autorizații lor au urmat invitarea dlui primpretor și au acceptat propunerea de arendare, punând la dispoziția țărănilor din moșile lor, de o întindere de 21 mii jughere, 13 mii jughere, contra arendei anuale de 40—70 coroane jugherul. Durata arenzei este până la executarea reformei agrare.

În armonia trativelor s'a ridicat și un glas disonant și caracteristic pentru cel ce l-a provocat.

Faimosul arendaș dela Curtici, dr. Hámory a găsit de exagerată cererea sătenilor și a riscat să o declare de mentalitate bolșevică.

Îndrumarea la ordine, energică, a dlui primpretor Grozda l-a adus însă repede la realitate pe proprietarul-arendaș.

Nu tolerez — a spus d. primpretor — ca în prezența mea să fie calomniat poporul român, că ar avea cereri, cari arată mentalitate bolșevică. Acest popor care dă Europei azi arma cea mai disciplinată, care a sângerat pentru înfrângerea bolșevismului, nu manifestă înclinări bolșevice, ci își cere, după un războiu de 5 ani, drepturile lui juste”.

Proprietarul arendaș, bolborosi câteva scuze.

Terminându-se tratativele în deplină înțelegere, delegații sătenilor s'au depărtat cu expresiunea bucuriei și îndestulării convinându-se că nu este numai promisiune, ci de fapt se iau din partea forurilor competente toate măsurile, ca țărani să ajungă la pământ.

TELEGRAME.

O vorbire alui D'Anunzio în Fiume.

Triest. — D'Anunzio a ținut vorbire în Fiume în fața bisericii Santa Madona, unei mulțimi imense, declarând că va ceda cererilor guvernului și dorinței aliaților de a transforma Fiume în stat independent cu legături permanente cu Istria și Italia, dar față de atitudinea americanilor în special al lui Wilson e natural ca și noi să ne schimbăm atitudinea față de America. Wilson și capitalismul american vor să dea Fiume iugoslavilor. Vom dovedi cu toții — a spus D'Anunzio — că acest oraș curat italian nu poate aparține nici odată Jugoslaviei. Mai bine preferim moartea, decât subjugarea noastră.

Senatorul Lodge împotriva lui Wilson.

Londra. — „Times” anunță din Washington că senatorul Lodge s'a declarat contra hotărârei lui Wilson privitor la Fiume, îndemnând senatul să ia opoziție împotriva acestor hotărâri, sprijinind Italia.

Apel.

Pentru ușorarea traiului și procurarea celor necesare din mărfurile ce se aduc în abundență în porturile României din țările Occidentului, rog toate societățile de consum din Bănat, care făceau parte din instituțiunea „Hangya” din Budapesta și cari ar mai fi să se înființeze după statutele, ce le voi trimite la cerere — să-și trimită adesiunea la constituirea unei „Federale a Bănățului” în Lugoj. Această Federală va intra în contact direct cu centrala din București și Federale similare din țara-mamă și astfel se vor putea procura cu prețuri omenoase tot felul de mărfuri de prima necesitate.

Virgiliu Popescu

profesor penz., fost inspector general al Băncilor populare și Cooperatorivelor sătești din România.

Adresa în Lugoj, str. Timișorii 31; iar în București, str. Mihai Kogălniceanu 5.

N. B. Se mai pot înființa Societăți cooperative de Lăptărie, de Cumpărare, pentru întreprindere de moară, pentru grădini de zarzavate (legume), pentru exploatare de păduri etc., precum și Obștii, ce se constituiesc în vederea împroprietăririi. Am statutele din țară a tuturor acestor fel de instituțiuni — și-le pot pune la dispoziția celor ce doresc să înființeze asemenea societăți: Po 649

CONCURS.

„Victoria” institut de credit și economii în Arad publică concurs pentru ocuparea mai multor posturi de

funcționari și practicanți

Cereriile ajustate cu copia eventualelor documente și cu indicarea pretensiunilor sunt a se adresa la Direcțiunea institutului.

Vi 631

„ARĂDANA” societate comercială și industrială

AVIZ.

Aducem la cunoștința comercianților că în curând ne va sosi petrol. Reflectanții cari au asemnat din partea administrației să-și aducă vasele necesare pentru preluare.

Totodată aducem la cunoștința comercianților că avem în magazin: sodă cristal, cremă de ghetă importată din străinătate, săpun de rufe, foiță și tuburi de țigarete, acid de oțel de 80 și 40 grade, dopuri de plută, luminări de ceară, floare de pucioasă, bomboane etc. A 651

Primăria orașului Timișoara

caută **trei traducători**, cari posed perfect limba română și maghiară.

Posturile sunt bine retribuite.

Pi 634

Primar șef.

Companist sau Companistă

Pentru preluarea unei mari întreprinderi comerciale a Statului și pentru întregirea capitalului, caut un companist român sau companistă, cu capital mai mare.

Sunt comerciant român necăsătorit — solid și cu trecut nepătat — și firma mea de peste 10 ani e bine introdusă la familiile noastre fruntașe.

Au preferință cu deosebire părinții cu fată de măritat; modestă, cruțătoare, econoamă bună și cu creștere bună.

Oferte serioase să se adreseze la redacția foii sub „Sinceritate și încredere”. De 622

„ARĂDANA”

SOCIETATE COMERCIALĂ ȘI INDUSTRIALĂ PE ACȚIUNI ARAD.

AVIZ.

Rugăm pe toți acționarii cari nu și-au solvit încă rata II. pentru acțiunile subscrise la noi să binevoiască a o achita în restimpul cel mai scurt.

Plățile se pot face sau direct la casa institutului sau cu asemnată prin mijlocirea altor institute de bani. A 633-5

Redactor

rutinat în toate afacerile de reportaj și care vorbește și scrie limba franceză, germană și maghiară angajează imediat Agenția Telegrafică „Dacia”, Cluj, Str. Francisc Iosif Nr. 37. (A 576)

La secretariatul Șepreș află aplicare

Un cancelist

în etate de 30 ani cu familie, cu praxă de 10 ani, în stare de a conduce singur o cancelarie secretarială, caută post și ca adjunct. S'ar duce într'o cancelarie secretarială pe lângă o plată corespunzătoare. Dânsul a fost și până acuma angajat la o cancelarie secretarială cercuală. Postul l'ar ocupa imediat. Doritorii să se adreseze la Avram Drăghina Bocsig — Bokszeg jud. Arad Da 615

ANUNȚ.

La familie românească pot căpăta mai mulți Domni

vîpt (prânz-cină)

cu preț moderat.

Co 648

Adresa la administrația „Românul”

Comerciant de fer

român, necăsătorit, vorbește mai multe limbi, caută un post de conducător de prăvălie ori măgăzinar.

Adresa la administrația „Românul”. Mă 646

CASĂ PARTER DE VÂNZARE

în ARAD, Strada Francisc Deak 20/a. Reflectanții să se adreseze proprietarului în Str. Kiss Ernő Nr. 9. partere. Mo 526-1

Se angajează

imediat de către institutul nostru

- 1) Un bun achizitor-incassator
- 2) Un cassier, și
- 3) mai mulți funcționari agili.

Preferiți sunt cari au fost la bănci, ori la vre-o casă de comerț. Pot concura și D-șoare. Ofertele în cari se vor arăta pretențiile, garanța și referințele se vor adresa:

Diracțiunea TIPOGRAFIEI CONCORDIA
SOC. PE ACȚII ARAD.

„CREOLIN”

pentru vindecarea vitelor și pentru desinfecare, se poate căpăta la drogueria

Vo 647

Vojtek și Weisz.

Tuburile și foitele „Scwahl”

se capătă — numai pentru revanzători — la firma

MIHÁLY ȘI BRUCKNER

Arad, str. Széchenyi.

Mi 632-2

Mantale și Pneumatice pentru Automobile

se găsesc în toate dimensiunile. Reprezentantul pentru Arad: **VICTOR BARTHEMES** str. Salacz Nr. 3. Ba 630-2

CUMPAR

ÎN ORICE CANTITATE SĂRMĂ DE FIER PENTRU LEGATUL PAIELOR. (Le 579)

IULIU LENGYEL
MĂESTRU-LĂCĂTUȘ. .: PIAȚA BOROS-BENI No 2

IN ATENȚIUNEA COMERCIANȚILOR DE VINURI ȘI PROPRIETARILOR DE VII.

Magazin permanent de butoaie pentru vin, de toate măsurile.

IOSIF UNGĂR, COMERCIANT DE BUTOAI. = Str. VARJASSY L. No 39. U 554-20

Preparatele **SERAIL** sunt cele mai bune. Redau în cosmetic curând și păstrează catifele surie a feței, grumazilor, mânilor precum și culoarea albă. **UNSOAREA SERAIL** pentru noapte — 8 și 4 cor. **CREMA SERAIL** pentru ziua — — — 16 cor. **PUDRA SERAIL** (albă, roză, cremă, în culoarea corpului, lila și vânăță) — — — 8 cor. **SERAIL PENTRU FINETA PIELEI** — — — 5 „ **APA DE FAȚĂ SERAIL** — — — 10 „

Preparatele de sus se prepară conducătorul farmaciei **RŐZSNYAY**.

IULIU ASMANY, farmacist

A R A D, colțul pieței Libertății și colțul străzii Eötvös. Ro 204-40

FIUL LUI **ANTONIU NOVOTNY**

turnător de clopote și fabrică de scaune de fer pentru clopote.

TIMIȘOARA-FABRIK.
Calculări de preț gratuit. (No 533-52)